

Informàtica Aplicada a la Traducció
Examen de prova
13 de gener de 2001
Esbós de la solució de la segona part

Qüestions:

1. (a) Ambigüitat sintàctica (o estructural) pura d'adjunció. El sintagma preposicional *pel parc científic* pot modificar a *van fer* o a *manifestació*, de manera que s'hi poden establir dos arbres d'anàlisi sintàctica diferents.
 - (b) Ambigüitat sintàctica (o estructural) pura d'origen coordinatiu. L'adjectiu *rebels* pot modificar a *milicians* o a *polícies i milicians* segons on l'inserim en l'arbre d'anàlisi sintàctica.
 - (c) Ambigüitat sintàctica (o estructural) pura amb moviment de Qu. L'adverbi interrogatiu *com* pot pertànyer a l'oració principal (*com penses*) o a la subordinada (*com han arribat*); en el segon cas, abans del moviment de *com* a la primera posició de la frase.
 - (d) Ambigüitat deguda a l'ambigüitat lèxica del mot polisèmic *rollo* (relació sexual, normalment esporàdica o improvisada o rodet de fotos).
 - (e) Ambigüitat deguda a l'ambigüitat (lèxica) del pronom *els*, per anàfora. La interpretació del pronom s'assigna per coreferència amb un antecedent, i en aquest cas n'hi ha almenys dos, *professors* i *xiquets*.
 - (f) Ambigüitat deguda a l'ambigüitat (lèxica) del pronom buit (PRO) (sense forma lèxica) que fa de subjecte de *És* ("el·lipsi del pronom"). Només podem assignar interpretació a l'oració si identifiquem a qui es refereix aquest pronom buit, bé per un mecanisme anafòric (intratextual) o díctic (extratextual).
 - (g) Ambigüitat deguda a l'homografia del mot *verse*, el qual té dues formes lèxiques (dues anàlisis morfològiques): en una, és una forma del verb *versar*; en l'altra, és l'infinitiu *ver*, seguit del pronom reflexiu *se*.
2. La traducció (humana) de les frases en la llengua L_1 a la llengua L_2 ens pot servir per a determinar quina de les anàlisis (interpretacions) de les frases en L_1 s'hauria d'elegir i usar aquesta elecció abans de traduir automàticament a L_3 .

Fixem-nos en l'ambigüitat lèxica deguda als mots polisèmics, i imaginem que tenim L_1 =castellà, L_2 =anglès i L_3 =català. Si la traducció del mot *destino* a l'anglès és *destination*, la traducció correcta al català és

destinació, ja que s'ha elegit la interpretació “punt final o finalitat d'un procés o desplaçament”; si és *destiny*, la traducció correcta al català és *destí*, ja que s'ha elegit la interpretació “sort futura que ens reserva l'atzar”. Es podria fer similarment en el cas dels mots homògrafs.

Aquesta triangulació també pot servir per a tractar altres tipus d'ambigüitat, com ara la sintàctica.

3. Per exemple, L_1 =castellà, L_2 =català.

- Polisèmia: El tenedor de la letra de cambio → ***La forquilla** de la lletra de canvi (hauria de ser *El tenidor*).
- Homografia: No tengo ganas de ir → No tinc ***guanyes** d'anar (hauria de ser *ganes*).

4. (1) *Thlong u knaar uw phlagyw.*

Va adquirir el navegant el-OBJ control-OBJ

TA: El navegant va adquirir el control (correcta).

R_1 : **verb art nom → art nom verb**

Resultat correcte.

(2) *Thlong u knaar qimratt uw phlagyw.*

Va adquirir el navegant estelar el-OBJ control-OBJ

TA: El navegant estelar va adquirir el control (correcta).

R_2 : **verb art nom adj → art nom adj verb**

(3) Resultat correcte.

Thlong u knaar na Zkannag uw phlagyw.

Va adquirir el navegant de Zkannag el-OBJ control-OBJ

TA: El navegant de Zkannag va adquirir el control (correcta).

R_3 : **verb art nom prep nompropi → art nom prep nompropi verb**

Resultat correcte.

(4) *Thlong u knaar qimratt na Zkannag uw*

Va adquirir el navegant estelar de Zkannag el-OBJ

phlagyw.

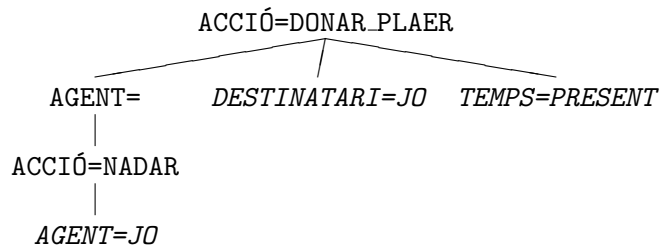
control-OBJ

TA: *El navegant estelar va adquirir de Zkannag el control.

Correcta: El navegant estelar de Zkannag va adquirir el control.

No ha estat capaç de detectar el patró **verb art nom adj prep nom-propri** i aplica la regla R_2 que és la més llarga que concorda. El resultat és que el sintagma preposicional *de Zkannag* queda darrere del verb.

5. El problema és que moltes vegades les funcions que assigna l'estructura sintàctica no es corresponen de la mateixa manera en totes les llengües amb els rols o els actors semàntics de l'acció. La semàntica frases del primer exemple es podrien representar així:

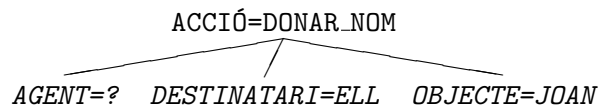

Per exemple, en català, l'agent de l'acció de donar plaer es representa com a subjecte, però en anglés com a objecte. El cas de l'alemany és encara més complicat perquè l'acció de donar plaer es representa com a adverbi.

Si es vol mantenir el disseny de transferència sintàctica, la única solució és que les regles per a aquestes transformacions depenguin del component lèxic (en aquest cas, un verb) concret. Això només és viable si n'hi ha poques excepcions d'aquesta mena, com sembla que és el cas.

Alternativament, es pot aprofundir en l'anàlisi i baixar a un nivell semàntic de l'estil del representat més amunt, i generar en cada cas la traducció a partir d'aquesta representació semàntica, que ja no depèn tant de la llengua concreta.

La representació anàloga per al segon exemple podria ser:

On no s'especifica l'agent de l'acció de donar nom; la casella d'agent podria ser útil per a representar frases de l'estil de 'Jo l'anomene Joan'.

6. Com que l'objectiu de l'equip que dissenya els diccionaris és que tinguin la cobertura més alta possible (és a dir, que deixen el mínim possible de mots sense traduir), la única estratègia raonable és la d'ordenar els mots de la llengua original per freqüències d'aparició i anar introduint-los en el diccionari en aquest ordre, de manera que en cada moment sempre estem augmentant la cobertura del diccionari tan ràpidament com és possible.